

МАРТ 8-ЗИ ДЕЛГЕРЕЗИН!

Бүгү чурттарың пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

1925 ЧЫЛДА
УДЫСЛАДЫН

1973 ЧЫЛ

МАРТ

8

ЧЕТВЕРТ

36 57 (19139)

Өрткө 2 нөл.

Коммунизм-

ниң идепкейлиг

тургузукчула-

ры — совет

херээженнерге

алдар!

СОВЕТ ХЕРЭЭЖЕННЕРГЕ

Эргим совет херээженнер!

Бистин социалисттер Төрөөн чуртувустун алдарлыг кыстары! Делегейниң херээженнер хүнү Марттың 8-зи биле—бүгү делегейниң ажалчы херээженнериниң чаңгыс эвиниң болгаш эп-сеткил каттыштырылганың байырлалы-биле Совет Эвилелиниң Коммунисттер партиязының Төп Комитеди силерге чүрөктүн ханызындан байыр чедирип тур.

Ол чаксы байырлал бистин чуртувуска алызындан бүгү улустун байырлалы болу берген. Бөгүн ол байырлал Совет Социалисттер Республикалар Эвилелиниң чартык чүс чыл юбилейиниң чырыныга херелденген байырлал апарган.

Хей националдыг социалисттер күрүени, СССР-ниң улустарының бузулбас найырадын хөгжүдеринге болгаш быжыглаарына совет херээженнер улуг салышкынын кирип келген. Олар боттарының адалары, ашактары, акы-дуңмалары-биле кады өндүрүлүг Совет Эвилелин тургускан, ооң дайыннарындан ону маадырлык камгалашкан, бистин Төрөөн чуртувустун чечектелишкенин, ооң бүгү талаалыг депшилгезин хандырган. Социалисттер Ада-чуртун алдарлыг чыл демдегелелинде оларның аттары алдын үжүктөр-биле кирип бижиттинген. Ычангаш ам совет херээженнер эр улус-биле чаңгыс олуругта туруп алгаш, коммунизмниң өндүр чаагай херектерин бүдүрүп, чер делегейде эң чөптүг, эң чаагай нийтиледди тургузуп турар.

Социализмниң байдалдарында, совет республикаларның акы-дуңма өг-бүлөзүнге бүгү националдарның херээженнериниң байдалы үдөзүниң-биле өскөргөнгөн. Езулуг хостуг болгаш дең эргелик совет херээженнер боттарының кайгамчыктыг талантыларын болгаш арга-мергежилдерин калбаа-биле илергейлеп туралар. Экономиканың, эртемниң, культураның болгаш хей-ниити ажал-чорудулганың алдырларында херээженнер аажок улуг рольду ойнайын турар ындыг адыр чок. Фабрикаларга болгаш заводтарга, колхозтарга болгаш эртем лабораторияларына, школа-ларга болгаш эмнелгелерге, күрүне албан черлеринге болгаш хандырылга черлеринге—чер болганга херээженнерниң сагыш човангыр ажал-ижи, сагынгыр угаан-бодалы, эпитг ээлдек караа, эргил баарлыг сагыш-сеткили херек болгай. Коммунисттер тургузушкунга боттарының кыстарының ачы-хавыяларын Төрөөн чурт бедни-биле үнелеп болгаш төлөпкүт демдегеп турар.

Партияның XXIV съездининин, СЭКП Төп Комитетинин декабрь Пленумунун шийтпирлеринде, «Совет Социалисттер Республикалар Эвилелиниң бежер чылынын дугайында» СЭКП Төп Комитетинин Чингине секретары Л. И. Брежневтин илеткелинде салдыгын сорулгаларын боттандырар дээш ам совет улус сорук киришкени-биле ажалдап турар. Социалисттер чарыштын чалгыш бүгү чуртта улам өзүп калбарган. Беш чылдын шийтпирлиг, үшкү чылынын «хей, эки шынарлыг, өзүш чарыгдалдыг продукция бүдүрер»—дайынчы лозунку миллион-миллион ажал-ишчилерин сорулгалы болу берген. Нийтилед бүдүрүлгезинин ажалынын бүгү хемчеглер-биле бедидери дээш калбарган демиселге совет херээженнер бедик бүдүрүкчүлүг, чогаадыкчы өзү-биле ажалдаарынын, эң шынгыс камналга, хумагалыг болурунун үлөгер-чигеэн көргүзөр дээрзинде чигизинг чок.

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОММУНИСТИК ПАРТИЯЗЫНЫҢ ТӨП КОМИТЕДИ.

Л. И. БРЕЖНЕВ ЯПОНИЯНЫҢ ЭЛЧИННИ
ХҮЛЭЭП АЛГАН

Март 8-да СЭКП ТК-ның Чингине секретары Л. И. Брежнев Японияны ССРЭ-де элчини К. Ишидзакиски хулаң алган, оон-биле, байырлалчы бөсөдө кылган. Японияны премьер-министр Либераль-демократик партияның президентин Какуэи Такаиди хууда чагаанын Л. И. Брежнев ол элчин дашкылы берген.

ХРОНИКА

Өске ажалчы шийткени-биле холбаштыр Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Тудуг болгаш архитектура эргелдиги начальниги хулаңгезинден эл С. Сатты республиканың Дээди Совединиң Президиуму хостаан.

Көдээ ажал-агыш бүдүрүлгезинге үр чылда үр-түшпелдиг ажалдамы дээш база төртүтүшкүн хуушун бээр 50 харлаан холбаштыр ажалчы чован депутаттарынын Барыш-Хемчик район Совединиң ишхосмунун көдээ ажал-агыш эргелдиги кол эргочу Василь Максимович КОБЛОВ Тыва АССР-ниң Дээди Совединиң Президиумунун Хүндүлел бажы-биле шаңгалган.

Март 8-тин совет херээженнер күш-ажалчы чедипкилер-биле уткуп турар, «дегес» совхозтун хойжуу Солдат Чечеконна Бауун-оол дуржулгады хойжуларын бирээш. Ол токуш беш чылдын шийтпирлиг чымылда төрөөн чаш хураганын чедирп чокка өстүрүп алар дээш, кымымканай ажалдап турарындан ашкыда, уруг-дарымын кижиндигезинге сагыш човалгалар. Ажал-ишчи аламынга ажал-току кымымкан чок инактар.

ЧУРУКТА: С. Ч. Бауун-оолдун урутары Володя биле Тама аламынга байырлалды өстүр чевез сүтүп туралар.

С. ФЕОКТИСТОВТУҢ ФОТОЗУ.

Совет херээженнер комитетин
Улустарның найыралы орден-биле
шаңнаар дугайында

ССРЭ-нин Дээди Совединиң Президиумунун
Чарлы

ССРЭ-де коммунисттер тургузушкунга совет херээженнериң ачы-хавыяларын хүндүлөп, делегейин херээженнер шийткешкенин Совет херээженнер комитетиниң үр-түшпелдиг ажал-чорудулганын, дашкы чурттарын улустар-биле совет улустун найыралы хөгжүлгезинге болгаш быжыглаарына оон улуг салышкынын демдегеп, Совет херээженнер комитетин УЛУСТАРНЫҢ НАЙЫРАЛЫ орден-биле шаңнаар.

ССРЭ-нин Дээди Совединиң Президиумунун Ларгазы

Н. ПОДГОРНЫЙ,

ССРЭ-нин Дээди Совединиң Президиумунун Секретары

М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.

1973 чылдын март 6.

КОМСОМОЛЧУ МУРНАКЧЫ ТУДУГЖУЛАР

Сын кырыңче кышкы хүн чоруту бедик келди. Улган ыяштары кара нотаан кылдыр көстүр кылын арганың чанында ханаларын бедидир салып эгелээш ийи кат туугу хүн херелдеринден өң кирип келди.

Хову-Асыны сууруну доорун туугужуу Иннокентий Карповтун бригаданын туугужулары мында чедип келген, шалышкын ажалдап туралар. Ажалчы халдарын дашкыан туугулар ханаларга салдынып турда, бригадир мында анык туугужуларын кымымкан ажалдап турарын үнелеп, мактаар болду.

Оларын бирээш Чимисмаз Ондар-ла болгай. Оон сыны чолдак-даа болза, мөгө шымыраа аажок кижин. Тос-тосун соогун-даа төвөз, эскер-өөс төд-ле болгай—деп, аш Карпов немес кагын.

Чимисмазны холдарында ишкыр баштыг демир хүтүр бар болду. Ол оон-биле холдугу узуу ап, эптей салган туугулар кырыңче узуу кула каапташ, чуга баштыг маска-

зы-биле туугу-даштын озун кызындапир буза шаапты. Оон хана өтээриниң дүргенинде бажың каракка эскет чокка бедик үнүп турар.

Хову-Асының бо анык ажалчынынын күш-ажалчы бичин намырын ам сонугуруп көрөөлүнөр. Чөөн-Хемчиктин Суг-Асы суурга ортумак школа дооскаш, мында үш чыл туугужулаан. Ол үенин дургу-лузда туугу ханалар салдынып, иштукатур-маляр ажаллары кылдырып өөренип алган. Оон бригаданы «Тыва кобальт» комбинаттын соугу рудингенин туугуун бо чылдын бирги чартында дооскаш, теверелд кылдыр бригадаларга хулаңдыр сорулгалыг. Танзы сынынын кырында дег көстүр кран са-ла доолдур ээлдиргенин туугу кырыңче үндүрүп келди. Ол аар чүкү өскөр асыкынап бар чорда, Чимисмаз ону доза аарка, чедип эскелди. Аринды хулаңжурт доган ажалчыны кымымкан бригаданын аш-өөрүнүг дугайы

кысказы-биле мынчаар чу-гаалай-дыр:

— Бригадиривис Иннокентий Маркелович Карпов кобальт комбинатынын туугуларынын шуптузун кымымкан. Мында ам он ажал чыл дургу-лузда ажалдап турар. Ол сески беш чылдын бо улуг туугуун ажалдап кийржиң, шалыңчы ажалдаш, Тыва АССР-нин алдарлыг туугужу деп хүндүлүг атты алган. Бо Хову-Асында оон туугужу мергежиле өөртөп каан үлүзү хей. Оон бирээш мен-дир мен. Мээң эштерин Рая Балдан, Валентина Бояринцева, Оюна Норжун-маз болгаш өскөлөр-даа бо суурну мурнакчы туугужулары апарган. Эш Карпов-биле калы ажалдап чорашан Сат Экер-оол, Анатолий Глухов. Мөңгө Иргит сески болгаш токуш беш чылдарын шалыпчылары, туугужу бригадаларын ажалын чедипкиниң үлүг-түп туралар. Бистин бригаданы Анатолий Глуховтун үлүг-түп туралары-биле чарышты. Беш чылдын бо

шиятпирлиг чылында кайы-даа бригада бедиктен даалгаларлыг. Ону күсөөдир-биле Бүгү-эвилелин социалисттер чарышкыч кырген бис. Январының чарышкыч туугу-монтаж ажалдары кымымкан талазы-биле эш Глуховтун аткан бис. Февральда силерин ажал бис деп алааш, эргелген сөзүн ол ээлди-даа. Бис олардан бичин хожулаанымыс-даа, көргүзүлгезинге база шымыр.

Комсомол кежигүнү Чимисмаз Ондарын бригаданында дашкылар, бызачылар камналганын чурумун сагып ажалдаар сорулганы салган. Оон үннелинде, илаген туугу материалдары, цемент, туугу-лаан камналгалыг болган. Туугулар кымымкан бедик мергежилдерин илан истей, соон салган, олардан туугу чок ажалдаан комсомолчу Чимисмаз чүркүзү тырттырып алган мен.

О. ОХЕМЧИК.

ЧУРУКТА: Ч. Ондар.

КЫЗЫЛГА БАЙЫРЛЫГ ХУРАЛ

Дүгү Кызылга СЭКП обкомунун Политбюро чырымынын бажыныга хоорайның ажалчы чован талаалдары чыгып келген. Олар Делегейниң херээженнер хүнү—март 8-ти уткап байырыг хуралга кийржир-биле келгенер.

Кежээкиниң 7 шапта байырыг хурал ажалдап турар.

Хуралды кийржикчилери СЭКП ТК-ның Политбюро чырымын хулаңдугу президиумга улуг көдүрүлгү-биле со-херээженнер хүнү дугайында илеткелди СЭКП хооромунун ийги секреты С. М. Кудажы кылган. Илеткелчи

коммунисттер тургузушкунуң чаагай херээженнери кирип турар улуг салышкынын онзалат демдегелен.

Илеткел сөзүндө хоорайның пионерлер хуралды кийржикчилерге байыр чедирген.

Байырыг хуралды кийржикчилери «Сая» ансамблдин соугу программалыг концертин көргөн.

Делегейниң херээженнер хүнүне тураскааткан байырыг хуралдар республиканың районнар төптеринге, суурларга, ол ышкаш Ам-Довурак хоорайга болгаш Хову-Асынга база болган.

КУШАЖЫЛЧЫ МЕДЭЭЛЕР

ОЛАРГА ЧОРГААРЛАНЫР

ЧАДААНА. (Телефон-биле).

Тоску беш чылдын шийтпирлиг үшкү чылынын планын онзалганын күсөөдир дээш Чадананың хоб заводунуң коллектив бо чылдын эрткен ийи айында кымымкан ажалдаан.

Бирги кварталда завод 640 тонна хоб болгаш булчак кылдыларын бүдүрүп турган, эрткен ийи айда 430 тоннаны кылып, бердинген даалганы ажык күсөөткен. Февральда 210 тонна хоб болгаш булчак кылдыларын бүдүрүп чогур хуулаанында боттандыр-ган. Продукция сайгарынын

онаалгазы февральда 44 муң рубль турда, ону 45 муң рубль кылдыр күсөөткен.

Хоб заводтун ажалчы-намын хой нуруузу херээженнер. Олар боттарынын онаашкан ажымын ак сеткил-диг күсөөдир, продукциянын шынарын экижидер, күш-ажалын бүдүрүкчүлүг бедидир дээш демисежин туралар. Заводтун херээженнери кымымкан ажалынын ачынды эрткен ийи айын планын онаалгалары ажык күсөөткен. Ычангаш херээженнерге коллектив чоргаар-

ламыр. Мурнакчыларын саны хүн келген тууду-на өзүп турар. Олар Чечеконна уурткаан хоб болгаш ээлчег февральда 50 тонна хобти быжырап турган, 62 тонна чедирген. Самба Көшкендейин ээлчег бердинген онаалгадан ажык 4 тонна хобти быжыраган. Коллективте Куулар Ичин, Сат Бобула, Валентина Монгуш, Едоякка Сысоева ышкаш хүн нормазын 120—130 хуу күүлөп турар мурнакчылар хей.

М. СЕВЕН.

ХУУСАА БЕТИНДЕ

ШАГААН-АРЫГ. (Телефон-биле).

Планын онаалгалары болгаш бедиктен социалисттер хулаңгелерин күсөөдир дээш

Улут-Хем районун «Х Улут хурал» колхозтун малчынары бо чылдын эрткен ийи айында шуптузун ажалдаан.

Ажыл-агынын Оттук-даш сут-баран фермазынын коллектив бирги кварталда 270 центнер сүтү күрүнеге салып, бердинген даалганы 20 центнер ажык боттандырган. Бо күш-ажалчы чедипкиниң ферманын коллектив сазар инектерин ажалдаш болгаш мергелдигин экижидип, бот-боттарынын аразына социалисттер чарышты даштыг

организастан турган чедип алган. Фермада Тамара Болдук, Мария Уйнук, Лиза Бегин ышкаш мурнакчы саанчылар өзөөш аес. Мария Уйнук январьда бир саар инекке онааштыр 179 килограммын саап алган, февральда 231 килограмм чедир көвүдөткен. Ол фермада эки көргүзүк болуп турар.

Колхоз бирги кварталда 200 центнер ашты сазар турган, 177 центнерин салып, план-ны онзалганы 88 хуу күсөөткен.

Д. АРАНЧАА.

О. ОХЕМЧИК.

ЧУРУКТА: Ч. Ондар.

2-ги арын ● 1973 ч. март 8

